

til at opgive hele den paatænkte Reform, forsaavidt den lovgivende Magts Medvirking vilde være nødvendig til dens Gjennemførelse.

Der er derhos i en anden Henseende fremkommen en Yttring fra en æret Rigsdagsmands (Tschernings) Side, som jeg, hvor nødig jeg end tager den op, dog ikke kan lade hengaae aldeles uimodsaagt. Den ærede Rigsdagsmand sagde nemlig, at igjennem de i denne Retning af mig forelagte Lovudkast gik en Bestræbelse efter at gjøre Folketirken til en Statskirke. Jeg troer ikke, at Noget, der er sagt her i Thinget, er mere urigtigt end dette, en saadan Opfattelse er aldeles grundfalsk; thi hvorledes er den nuværende Tingenes Tilstand? Den nuværende Tingenes Tilstand er aldeles den samme, som den var tidligere, Kirken er døbt med et andet Navn, men i Virkeligheden ere ingen Forandringer foretagne, uden forsaavidt man til saadanne Forandringer i Kirkens Tilstand vil henregne Sognebaandets Løsning; forøvrigt er den Virksomhed, som den lovgivende Magt har udfoldet i kirkelig Retning, kun gaaet ud paa at give de fra Folketirken afvigende Troesksamfund en saadan Ordning, som Troes- og Samvittighedsfriheden nødvendigvis maatte indbringe dem. Mine Bestræbelser gaae ud paa, at Folketirken mere og mere skal i Sandhed fortjene det Navn, den ved Grundloven har faaet, et Navn, der er et Sindbillede paa, en Betegnelse af det Maal, som skal eftertrages, ikke en Tilkjendegivelse af, at Maalet allerede er naaet. Ved Lovforslaget om Oprettelsen af Menighedsraad er der gjort et første Skridt i denne Retning, der er derved gjort et Forsøg paa at give Menighederne en ganske anden Indflydelse og Betydning, end de tidligere have haft, og hvis dette Lovforslag fra mange Sider møder en overordentlig stærk Modstand, da er det netop begrundet i, at man finder det altfor demokratisk, at man finder, at det giver det folkelige Element en altfor stor Betydning og Indflydelse. Jeg vilde nødig indlade mig hertil paa en Drøftelse af disse Spørgsmaal, de vilde jo komme til nærmere Forhandling, deels ved Finantslovens 2den Behandling og deels ved Behandlingen af det nævnte Lovforslag; jeg har imidlertid anseet det for nødvendigt allerede nu at fremføre, hvad jeg har udtalt,

og jeg vil ret indstændig bede Dem om at overveie og prøve mine Udtalelser i denne Henseende. Jeg har den Overbeviisning, at naar De, Enhver for sig, ret alvorlig og samvittighedsfuldt vilde prøve mine Ord, da vilde De finde, at de ere i Overensstemmelse med de Grundfætninger, hvorpaa forskjellige Forslag, deels i Finantsloven og deels i særlige Lovudkast, ere byggede.

J. M. Hansen: Jeg havde ikke betænkt at tage Ordet, under denne Sags første Behandling, men det, som vi nu have hørt af den høitærede Indenrigsminister, nøder mig til at gjøre et Par Bemærkninger. Den ærede Minister har anmodet Enhver især af os om at tænke nøie og alvorligt over, hvad han her har udtalt, og denne Anmodning maatte for mig have været nok til ikke at tage Ordet for Diebliffet om det foreliggende Spørgsmaal, dersom dette Spørgsmaal var Noget, der nu først forelaa Thinget; men det er et Spørgsmaal, som har foreligget allerede i den grundlovgivende Rigsdag, det har siden stadig mere eller mindre været for; det er et Spørgsmaal, som Enhver, der har havt Sæde her, og vel ogsaa Mange udenfor denne Sal, for længe siden saa alvorlig og nøie har drøftet og overveiet, at der vist ikke for Mange af dem behøves nogen ny Overveieelse for at komme paa det Reue med sig selv om, hvorledes han betragter dette Spørgsmaal. Spørgsmaalet er jo i sin Almindelighed dette: er der Noget her i Landet, nogen Eiendom eller nogen Indtægt, der eies af Kirken? Den Paastand fremfættes fra mange Sider, at Kirken eier visse Eiendomme, visse Indtægter, som ere Kirkens Gods, og Noget, som Staten ikke kan anvende paa anden Maade end til Kirken, uden at spørge Kirken derom. En anden Betragtning er den, at enhver Eiendom, enhver Indtægt, som er henlagt til, hvad vi nu for Diebliffet kalde Folketirken, til Anvendelse i kirkelige Diemed, er ligesaa fuldt Statens Eiendom som alt andet, Staten eier, og at derover kan ligesaa fuldstændig raades og bestemmes af Kongen og Rigsdagen, som over enhver anden Statseiendom og Statsindtægt. Den sidste Paastand er min, og den kan ikke i nogen Maade forenes med den